

Samenvatting

Door gerichte deelname aan de VNG-commissies en het G40 netwerk kan de gemeente Maastricht haar invloed op landelijke en Europese beleidsvorming versterken. Participatie biedt directe toegang tot stedelijke kennis, innovatie en best practices, en maakt het mogelijk om lokale prioriteiten effectief te agenderen. Door strategisch aan te sluiten bij relevante gremia vergroot Maastricht haar zichtbaarheid, lobbykracht en uitvoeringsvermogen op thema's die voor de stad essentieel zijn. Dit document betreft een voorstel voor de bestuurlijke betrokkenheid van de gemeente Maastricht bij de VNG en G40, gebaseerd op de prioriteiten uit het coalitieakkoord 2026–2030 'Aon de geng!'

1. Beslispunten

1. De bestuurlijke vertegenwoordiging in de VNG-commissies en het G40-netwerk uit te breiden en te koppelen aan de strategische doelstellingen uit het coalitieakkoord 2026–2030.
2. Burgemeester Hillenaar te kandideren voor de VNG-commissie *Europa en Internationaal*, gemeentelijke delegatie naar het Comité van de Regio's.
3. Wethouder Hoenderkamp te (her)kandideren voor de VNG-commissie *Zorg, Jeugd en Onderwijs*.
4. Wethouder Fokke te kandideren voor de VNG-commissie *Financiën*.
5. Wethouder Mackus te kandideren voor de rol van (duo) voorzitter bij de G40 opgavengroep *Bouwen en Wonen*.
6. Wethouder Mackus te kandideren voor de rol van (duo) voorzitter bij de G40 opgavengroep *Vitale Stedelijke Economie*.
7. Wethouder Fokke te kandideren voor de rol van (duo) voorzitter bij de G40 opgavengroep *Gezonde, Veerkrachtige en Kansrijke Wijken*.
8. Burgemeester Hillenaar als portefeuillehouder algemene en bestuurlijke zaken en lobby namens de gemeente Maastricht af te vaardigen als lid van het G40 Algemeen Bestuur (AB).

Besluit Burgemeester en wethouders d.d. 6 juli 2026:

Conform

2. Aanleiding

De VNG is de landelijke koepelorganisatie waarin alle 342 Nederlandse gemeenten samenwerken aan belangenbehartiging, kennisdeling en uitvoering. Het G40-netwerk telt 41 aangesloten steden en richt zich op de belangenbehartiging rond gezamenlijke stedelijke opgaven zoals leefbaarheid, wonen en economie. Waar de VNG breed en landelijk opereert vanuit landelijke beleidsvorming en uitvoering, richt de G40 zich specifiek op de uitdagingen van middelgrote steden middels stedelijke innovatie, lobby en praktijkgerichte opgavegroepen.

De VNG kent een uitgebreide bestuurlijke organisatie, bestaande uit negen vaste adviescommissies *(1) Bestuur & Veiligheid, (2) Economie, Klimaat, Energie en Milieu, (3) Europa & Internationaal, (4) Financiën, (5) Informatiesamenleving, (6) Participatie, Schuldhulpverlening en Integratie (PSI), (7) Raadsleden & Griffiers, (8) Ruimte, Wonen en Mobiliteit, (9) Zorg, Jeugd en Onderwijs* en twee colleges *(1) College voor Arbeidszaken (CvA), (2) College voor Dienstverleningszaken (CvD)*. Deze commissies bestrijken alle hoofdterreinen van gemeentelijk beleid.

Op dit moment is Maastricht bij de VNG bestuurlijk vertegenwoordigd in de commissie Zorg, Jeugd en Onderwijs (ZJO). Gezien de strategische ligging van Maastricht in het hart van Europa, de historische verbondenheid met de Europese Unie en de ambities uit het coalitieakkoord 2026–2030 op het gebied van Europese samenwerking, grensoverschrijdende ontwikkeling en internationale positionering, is bestuurlijke deelname aan internationale netwerken wenselijk. Door actief aan te sluiten bij gremia die zich richten op Europa en grensoverschrijdende samenwerking kan Maastricht haar Euregionale positie versterken, invloed uitoefenen op beleidsdossiers die direct relevant zijn voor de stad en eerder inspelen op Europese ontwikkelingen die samenhangen met de lokale prioriteiten uit het coalitieakkoord.

Daarnaast is het raadzaam om naast deelname aan de VNG-commissies ook de samenwerking met vergelijkbare steden op te zoeken rond (groot)stedelijke opgaven via het G40-netwerk. Daarbij is het essentieel dat de inzet aansluit bij de lokale prioriteiten uit het coalitieakkoord en bijdraagt aan de strategische opgaven rondom wonen, sterke en veerkrachtige wijken en een vitale stedelijke economie. Het G40-netwerk werkt met drie pijlers: de pijler *Veerkrachtige Stad*, met de opgavegroepen: *(1) Een thuis voor aandachtsgroepen met de buurt, (2) Gezonde, Veerkrachtige en Kansrijke Wijken, (3) Zorg en Veiligheid*, de pijler *Toekomstbestendige Stad*, met de opgavegroepen:

(1) Energie en (2) Bouwen en Wonen en de pijler *Ondernemende Stad*, met de opgavegroepen: (1) Arbeidsmarkt, Inkomen en Participatie en (2) Vitale Stedelijke Economie.

3. Beoogd effect

Gerichte deelname aan deze landelijke netwerken vergroot:

- De invloed van de gemeente op landelijke en Europese beleidsvorming;
- De zichtbaarheid van de gemeente binnen relevante domeinen;
- De toegang tot kennis, innovatie en stedelijke best practices.

4. Argumenten per beslispunt

1.1. Versterking strategische lobbykracht

VNG en G40 zijn belangrijke platforms voor de belangenbehartiging richting Rijk en (inter)nationale stakeholders. Actieve deelname biedt kansen om lokale vraagstukken te agenderen, (gelegenheids) coalities te vormen en samen met andere gemeenten te lobbyen op gezamenlijke vraagstukken.

Bestuurlijke vertegenwoordiging in deze gremia versterkt de zichtbaarheid van Maastricht (en Zuid-Limburg) en de strategische lobbykracht van de gemeente.

1.2. Betere aansluiting bij landelijke beleidsvorming

De VNG-commissies hebben als taak om beleidsstandpunten voor te bereiden, het bestuur te adviseren en de vereniging te vertegenwoordigen in bestuurlijke overleggen in Den Haag, Brussel en internationaal. Door actieve bestuurlijke deelname kan Maastricht invloed uitoefenen op thema's die lokaal urgent zijn en vroegtijdig inspelen op landelijke en Europese beleidsontwikkelingen.

1.3. Toegang tot kennis, innovatie en netwerken

Actieve deelname biedt directe toegang tot kennis, innovaties, samenwerkingsverbanden met andere steden en expertise op complexe domeinen zoals verduurzaming, mobiliteit, energietransitie en sociaal beleid.

2.1. Versterking van de Europese profilering

De gemeente bevindt zich in een unieke Europese context (Verdrag van Maastricht, ligging in het hart van de Euregio). De VNG-commissie *Europa & Internationaal* behartigt gemeentelijke belangen binnen de EU, Raad van Europa en VN, en volgt actief internationale ontwikkelingen die relevant zijn voor gemeenten. Actieve deelname aan deze commissie en de gemeentelijke delegatie voor het Comité van de Regio's versterkt het internationale profiel van de stad, biedt een directe route om grensoverschrijdende thema's te agenderen op Europees niveau en maakt het mogelijk om regionale belangen te verbinden met internationale agenda's. Hiermee krijgt Maastricht een directe invloed op

Europese besluitvorming en worden lokale en regionale prioriteiten ingebracht in internationale beleidsprocessen.

3.1. Voortzetten invloed op landelijke (beleids)kaders sociaal domein

De VNG commissie *Zorg, Jeugd en Onderwijs* is cruciaal voor landelijke onderhandelingen over jeugdzorg, Wmo, onderwijs en armoedebeloid en een belangrijke plek om te sturen op financiële houdbaarheid van het sociaal domein. Maastricht is reeds vertegenwoordigd in deze commissie. Continuïteit versterkt de invloed en herkenbaarheid van de stad.

4.1. Directe invloed op het gemeentefonds en de financiële positie van gemeenten

De VNG commissie *Financiën* speelt een centrale rol in het vormgeven van de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten, inclusief het gemeentefonds, de verdeling van middelen en de structurele financiële positie van gemeenten. In aanloop naar het ravijnjaar en de toenemende druk op gemeentefinanciën is het raadzaam om actief bij te dragen aan de VNG-inzet voor voldoende, voorspelbare en structureel houdbare middelen. Alleen dan kunnen gemeenten hun wettelijke en maatschappelijke taken adequaat en met voldoende beleidsvrijheid blijven uitvoeren. Directe betrokkenheid is essentieel om invloed uit te oefenen op besluiten die onze financiële ruimte bepalen.

5.1. Bouwen en Wonen: vergelijkbare opgaven, gezamenlijke stedelijke oplossingen

Het coalitieakkoord is ambitieus wat betreft het versnellen van woningbouw, betaalbaarheid borgen, bestaande voorraad beter benutten, gericht bouwen voor starters, ouderen en middeninkomens, en verduurzaming van wijken. Deze speerpunten sluiten aan bij de opgaven die binnen de G40-opgavegroep *Bouwen en Wonen* centraal staan en er wordt gewerkt aan een krachtige gezamenlijke lobby richting het Rijk. Door wethouder Mackus te kandideren als (duo) voorzitter binnen deze opgavengroep kan Maastricht haar belangen zichtbaar maken, richting geven aan de landelijke agenda en invloed uitoefenen op regelgeving en middelen die cruciaal zijn voor onze woonopgave.

6.1. Vitale Stedelijke Economie: de motor(en) achter ons verdienvermogen

Met het nieuwe coalitieakkoord zet Maastricht de komende jaren sterk in op een krachtige stedelijke economie: een toekomstbestendige binnenstad, versterking van het MKB, economische ontwikkeling van de Spoorzone, de doorontwikkeling van de Maastricht Brightlands Health Campus en onze maakindustrie. Binnen de G40-opgavegroep *Vitale Stedelijke Economie* worden deze opgaven gezamenlijk, uitvoeringsgericht, en met oog voor de regio, aangepakt. Door wethouder Mackus te kandideren voor de rol van (duo) voorzitter binnen deze opgavengroep, krijgt Maastricht een

strategische sleutelpositie om invloed uit te oefenen op de landelijke economische agenda en de mogelijkheid om pilots en kennis sneller naar de stad te halen.

7.1. Samen bouwen aan een stevig fundament: Gezonde, Veerkrachtige en Kansrijke Wijken

Dit college houdt vast aan de Veerkracht-aanpak ter versterking van de kwetsbare, maar tegelijk ook kansrijke Maastrichtse gemeenschappen. De ambitie om wijken en gemeenschappen te versterken is een gedeelde ambitie binnen de G40 opgavegroep *Gezonde, Veerkrachtige en Kansrijke Wijken*, waar stedelijke veerkracht, leefbaarheid, gezondheid en kansengelijkheid centraal staan. Door wethouder Fokke te kandideren voor de rol van (duo) voorzitter binnen deze opgavegroep kan Maastricht haar Veerkracht aanpak zichtbaar maken binnen het stedennetwerk, kennis, ervaringen en best practices uit andere steden benutten om de eigen aanpak inhoudelijk te verrijken en sneller toegang krijgen tot middelen, kennis en partnerschappen., .

8.1. Lid van het Algemeen Bestuur namens Maastricht

Ieder van de deelnemende gemeenten bij de G40 vaardigt één bestuurder af als lid van het Algemeen Bestuur (AB). Voorgesteld wordt om namens Maastricht de burgemeester, als portefeuillehouder algemene en bestuurlijke zaken en lobby, voor te dragen als lid van het AB.

5. Kanttekeningen of risico's

1.1. Capaciteitsbelasting

Intensivering van de bestuurlijke vertegenwoordiging in landelijke netwerken vraagt om intensivering van de ambtelijke ondersteuning, zowel in de voorbereiding als in de inhoudelijke opvolging. Om de inzet in deze netwerken effectief te laten zijn, moet ambtelijke capaciteit beschikbaar zijn.

1.2. Risico op versnippering

Een te brede vertegenwoordiging kan leiden tot verlies van focus. Daarom is strategische selectie en prioritering noodzakelijk. De bestuurlijke speerpunten moeten consistent zijn met gemeentelijke beleidslijnen en aansluiten bij de strategische doelstellingen uit het coalitieakkoord.

1.3. Risico op concurrentie uit de regio (Tripool)

Op dit moment is de regio Zuid-Limburg op verschillende posities en onderwerpen bestuurlijk vertegenwoordigd binnen de landelijke netwerken. Door goede (ambtelijke en bestuurlijke) afstemming vooraf kan onbedoelde concurrentie binnen de regio voorkomen en gespreide regionale vertegenwoordiging met wederzijdse steun voor verschillende posities bewerkstelligt worden. Deze aanpak kan onze regionale positie binnen de VNG en G40-netwerken en diens activiteiten versterken.

6. Financiële gevolgen

Geen directe financiële consequenties

7. Vervolgtraject besluitvorming, uitvoering en evaluatie

De VNG hanteert een vaste cyclus voor de verkiezing van leden van bestuur, commissies en colleges. Voor de komende ronde geldt:

- **19 augustus 2026:** Deadline kandidaatstelling voor alle bestuurlijke functies binnen VNG-commissies en colleges.
- **21 September 2026:** Selectie door de voordrachtscommissie.
- **December 2026:** Definitieve benoeming tijdens de Najaars ALV

Tijdens de G40 Bestuurlijke Netwerkdagen in Leeuwarden op 10 en 11 september 2026 worden de (duo) voorzitters van de verschillende opgavengroepen bekend gemaakt. Deze worden aangewezen door de leden uit de opgavegroepen. Interesse voor een dergelijke trekkersrol moet voor 2 september 2026 worden doorgegeven aan de G40.

Voorgesteld plan van aanpak:

- **Juni/juli 2026:** inventariseren wensen nieuw college B&W en AB-lid namens Maastricht
- **Juli 2026:** inventariseren ambtelijke capaciteit voor ondersteuning
- **Juli/augustus 2026:** voorbereiding kandidaatstellingen, inclusief bestuurlijke motivatie en interne afstemming.
- **2027:** jaarlijkse evaluatie van de meerwaarde van deelname en eventuele bijsturing.

8. Communicatie

N.v.t.